

WELKE BEDRIJVEN ZIJN EEN AANTREKKELIJK DOELWIT VOOR TERRORISTEN?

U wilt meer weten over het antwoord op bovenstaande vraag. Hieronder volgt eerst de tekst van de website, daarna vindt u uitgebreidere informatie. Deze informatie is gebaseerd op de ‘Handreiking voor bedrijven. Wat kan uw bedrijf ondernemen tegen terrorisme?’, paragrafen 2.1.2 en 2.3.1. De handreiking kunt u ook downloaden of bestellen op www.nederlandtegenterrorisme.nl/bedrijven

Bij de keuze van een doelwit kijken terroristen naar de effecten die ze met een aanslag kunnen bereiken. Zoals het maken van veel slachtoffers of het aanrichten van grote schade. Of uw bedrijf aantrekkelijk is voor terroristische activiteiten, kunt u inschatten aan de hand van de volgende vragen.

Zouden terroristen door uw bedrijf te treffen:

- **veel slachtoffers maken?**
Denk aan bedrijven waar veel mensen bij elkaar komen of plaatsen die moeilijk toegankelijk zijn voor hulpverleners;
- **aanzienlijke economische schade veroorzaken?**
Het gaat om grote schade aan uw bedrijf of de omgeving waardoor bijvoorbeeld een belangrijk product of dienst niet meer beschikbaar is, zoals de uitval van het telecom-netwerk;
- **calamiteiten veroorzaken?**
Hieronder verstaan we een eerste kleine aanslag die pas in tweede instantie een verwoestende schade teweeg brengt. Zoals een explosie, vergiftiging of besmetting door stoffen die bij uw bedrijf zijn opgeslagen;
- **maatschappelijke waarden aantasten of een symbolische daad stellen?**
U kunt hierbij denken aan bedrijven die volgens terroristen model staan voor bepaalde maatschappelijke, ideologische en religieuze waarden;

- **maatschappelijke onrust teweeg brengen?**

Een aanslag, maar ook een dreiging met een aanslag op uw bedrijf kan ervoor zorgen dat maatschappelijke onrust optreedt.

1. SELECTIE VAN DOELWITTEN

Traditionele doelwitten voor een terroristische aanslag zijn objecten die symbool staan voor landen of regeringen die als ‘anti-islamitisch’ worden gezien, zoals ambassades, regeringsgebouwen, militaire objecten of vliegtuigen van vliegmaatschappijen van die landen. Dit zijn meestal ‘hard targets’. De afgelopen vijftien jaar richten terroristen zich ook steeds meer op ‘soft targets’. Dit zijn locaties en objecten die een ‘open’ publieke functie hebben en daardoor moeilijk te beveiligen zijn, zoals hotels en stations. Met aanslagen op zulke doelwitten willen terroristen - meer dan in het verleden - de burgerbevolking treffen. Ze vinden dat de burgers medeverantwoordelijk zijn voor het beleid van hun regering en kunnen zo regeringen onder druk zetten. Ook delen van de vitale infrastructuur, zoals bruggen en tunnels, zijn potentiële terroristische doelwitten. Tot slot richten terroristen hun aandacht op individuele personen, zoals columnisten en parlementariërs die zich negatief uitlaten over de islam. Doordat er zoveel mogelijke doelwitten zijn, wordt de hele samenleving steeds meer bedreigd.

2. BEDRIJF ALS POTENTIEEL DOELWIT

Bij de keuze van een doelwit kijken terroristen naar de effecten die zij met een aanslag kunnen bereiken:

- zoveel mogelijk slachtoffers maken;
- een zo groot mogelijke economische schade veroorzaken;
- calamiteiten veroorzaken;
- maatschappelijke waarden treffen (symbolische daad stellen);
- maatschappelijke onrust veroorzaken.

Deze elementen maken deel uit van het aantrekkelijkheidsprofiel van een bedrijf.

Slachtoffers

Terroristen waarschuwen tegenwoordig zelden tot nooit voor een specifieke aanslag. Hierdoor vergroten zij de kans op een aanzienlijk aantal slachtoffers. Met het maximale afschrikkingseffect dat terroristen hiermee bereiken, kunnen ze maatschappelijke en politieke processen beïnvloeden. Zoals de bomslagen op treinen in maart 2004 die kort voor de Spaanse landelijke verkiezingen plaatsvonden.

De volgende bedrijfseigenschappen vergroten de kans op een groot aantal slachtoffers:

- **concentraties van mensen:** bijvoorbeeld in en rond winkelcentra, stadions, concerten, bioscopen, horeca, bedrijven op luchthavens en treinstations;
- **specifieke omstandigheden die de dodelijkheid van een aanslag vergroten:** de hoogte en snelheid van een doelwit, materiaal in de omgeving dat kan branden of als rondvliegend gruis kan dienen (bijvoorbeeld glas);
- **problematische toegankelijkheid voor hulpverlening:** ondergrondse (tunnels) of hooggelegen locaties, locaties op het water of in de lucht.

Economische schade

Het toebrengen van economische schade aan individuele bedrijven én aan landen is voor terroristen niet alleen een manier om wraak te nemen op de westerse welvaart, maar ook een methode om de slagkracht en prioriteitstelling van landen te beïnvloeden. Bij grote binnenlandse economische problemen zal de regering haar aandacht daaraan moeten besteden.

De kans op economische schade neemt toe als door het uitschakelen van een doelwit:

- de marktprijs van een noodzakelijke dienst of product - zoals energie - sterk en/of langdurig stijgt;
- een product of dienst niet beschikbaar is terwijl de samenleving daarvan afhankelijk is. Denk aan het uitvallen van vitale diensten en infrastructuur waarvan andere productieprocessen afhankelijk zijn, zoals het telecomnetwerk;
- veel investeringen nodig zijn voor herstel, bijvoorbeeld een aanslag op grootschalige infrastructuur.

Activiteiten die calamiteiten veroorzaken

Bij terroristische activiteiten die erop zijn gericht calamiteiten te veroorzaken, is de verwoestende schade pas in tweede instantie het gevolg van een terroristische aanslag.

Dit is bijvoorbeeld het geval bij een:

- explosie, als explosieve middelen zijn opgeslagen in het bedrijf;
- vergiftiging, als giftige biologische en/of chemische middelen zijn opgeslagen in het bedrijf;
- esmetting, als giftige biologische en/of nucleaire middelen zijn opgeslagen in het bedrijf.

Maatschappelijke waarden (symbolische daad)

Terroristen keuren sommige maatschappelijke waarden af vanwege hun inhoud. Hierbij gaat het om ideologische en religieuze waarden. Als terroristen maatschappelijke waarden willen treffen, treffen ze bedrijven die daarvoor representatief zijn of model staan. Ze stellen daarmee een symbolische daad. Het gaat om:

- bedrijven met een specifieke 'nationaliteit' vanwege hun verbondenheid met de 'anti-islamitische' waarden van een land of regering. De verbondenheid kan ontstaan door persoonlijke banden met een regering. Ook is het mogelijk dat een bedrijf specifieke diensten of goederen zoals wapens levert aan een overheid die betrokken of aanwezig is bij een militair conflict in islamitische landen. De lijst van vermeende 'anti-islamitische' landen verandert continu. Terroristen noemen op dit moment vaak landen als de Verenigde Staten, het Verenigd Koninkrijk, Israël en Australië.
- bedrijven die goederen of diensten produceren en/of verlenen die jihadisten als 'verboden' beschouwen. Denk aan objecten die staan voor de consumptie en verkoop van onder andere alcohol, en goederen en diensten die in relatie staan tot de seksuele moraal.

Een bedrijf heeft een hoger aantrekkelijkheidsprofiel

als er kans is op:

- veel slachtoffers;
- grote economische schade;
- het veroorzaken van calamiteiten;
- aantasting van specifieke maatschappelijke waarden/stellen van een symbolische daad;
- maatschappelijke onrust.

Maatschappelijke onrust

De mate van maatschappelijke onrust die terroristen door een aanslag kunnen veroorzaken is ook een element van het 'aantrekkelijkheidsprofiel' van een bedrijf. Hiervoor is niet eens altijd een aanslag nodig. Een dreiging met een aanslag kan een zo grote angst veroorzaken, dat er maatschappelijke onrust optreedt.

Angst kan toenemen als de dreigingen:

- zich richten op een doel dat de hulpverlening bemoeilijkt, bijvoorbeeld bij moeilijk toegankelijke locaties;
- zich richten op een doel dat de slachtoffers een gevoel geeft van afhankelijkheid en hulpeloosheid omdat zij niet weg kunnen. Denk aan een vliegtuig in de lucht en een rijdende trein;
- zich zodanig manifesteren dat het gevaar - het middel om de aanslag te plegen - onzichtbaar is. Chemische, biologische, radiologische of nucleaire middelen kunnen bijvoorbeeld vergiftiging binnen de voedselketen veroorzaken;
- zich richten op specifieke categorieën slachtoffers, zoals kinderen en bejaarden.

